

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

MAGYAR ÉS VEND NYELVŰ VEGYES TARTALMU HETILAP.

A „Muraszombati gazdasági fiók-egylet“ s a „Muraszombati dal- és zene-egylet“ hivatalos közlönye.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. Negyedévre 75 kr.

Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetési pénzek és reklamatívek a kiadóhivatalhoz (Grünbaum Márk) intézendők.

Felelős szerkesztő: KOVÁCS KÁROLY.

Kiadó-tulajdonos: GRÜNBAUM MÁRK.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztésügyi közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

Hirdetési díj: 1 hasábos pottisor egyzari hirdetésnél 10 kr. többszöri hirdetésnél sorankint 6 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Nyitlitter pottisora 25 kr.

Megbukjék-e a casinó?

Egy nagy jelentőségű gyűlés tartatik ma meg Muraszombatan a casinó helyiségeiben, a mely hivatva lesz afelett határozni, vajjon a muraszombati olvasó-egylet eljén-e tovább vagy kimondja, hogy részvételihiány miatt feloszlatni kénytelen?

Az a nap, a melyen a muraszombati casinó felosztása kimondatik, egy törülhetlen szegényfolt lesz évtizedeken keresztül Muraszombat történetében, a mely még a keso unokákat is arra fogja emlékeztetni, hogy volt egy idő, a midőn egy egész járás 45 ezer lakosa és egy egész város 2000 lakosa közül nem akadt 30 ember, a ki meg tudta volna érteni, fel tudta volna fogni azt, a mit ma már megért a legegyszerűbb ember is, hogy tudniillik csak úgy mehetünk előre, ha öröinket egymással egyesítjük, ha egymás vállára támaszkodunk, hogy csak úgy érünk valamit, ha minden alkalmat megragadjunk, a melyben tehetésünk szerint értelmi tekintetben magunkat felebb és felebb emelhetjük.

Tizenkét év viharzott el fejük felett azóta, hogy a muraszombati értelmiség egy tekintélyes része a muraszombati casinót megalakította; tizenkét év óta az akkor született csecsemőből gondolkodni tudó, az előrehaladás szükségességét megérteni képes emberanyag lőn, — tizenkét év óta a hazának, az egész világnak minden rétege fejlődött előre oly mértékben, hogy a társulás szükségét megérteni és érezni tudja, — tizenkét év óta a legutolsó mesterlegény is meggyőződött arról, hogy az ember vajni gyenge akkor, ha az élet különböző szükségleteivel szemben egyedül áll, — és e tudatban siet erkölcsi és anyagi erejéhez mért egyesületeket alkotni s csupán mi muraszombatiak, kik szeretjük magunkat a járás értelmi központjainak, a körülfőtünk mozgó 45 ezer ember látkelő erejének képezni, — csupán mi tagadjuk meg azt az igazságot, a mit a legegyszerűbb ember is képes megérteni? csupán mi engedjük magunkat országszerte megszánni és kinevetni?!

Nem, uraim! azt, ha még él bennünk valamivel több mint a legegyszerűbb állat ösztöne, — ezt nem engedhetjük!

Mintha hallanám a vádat: nem mi vagyunk az okai, a tisztikar miért hanyagolta el az egyesület ügyeit, miért nem nézett jobban utána a tagsági díjak beszédésének, az egyesület ügykezelésének! Ne itélj, hogy ne itéltesél! Mert ha általában használhatjuk is a közmondást, hogy „a fejtől bűdösödik a hal“, itt az nem találhat helyet, különösen nem, ha visszagondolunk, hogy évek óta kötéllal fogunk elbőköti, jegyzőt és így tovább; ha a tagokban él a józan érzék abban az irányban, hogy egy magyar olvasó egylet az értelmi előhaladást elősegíti, hogy egy olvasó-egylet méltó büszkeségét képezi Muraszombatnak, mely itt a stájer határszelen beekelve, úgyzólván minden központtól elszigetelve van; — csak a stájtörtel nem: akkor nem vehetünk okul senkit, akkor a józan ész azt tanácsolja: adjuk be derekunk! és állítsuk fel bűnbakul önmagunkat! Négy év előtt az egyesületnek 54 tagja volt, mi alig maradt meg husz a régi gárdából; nezenek vissza azok, kik kicsinyes okokból, talán merő ürügyből az egyesületből kiváltak, gondolják meg, hogy visszavonásukkal egy hasznos testületnek felbomlását idézik elő, és ismerjék el, hogy a szegénynek a bukásban benn foglalt, de az egész muraszombati közönségre kiterjedő gyalázatnak bélyegét — első sorban az ő homlokukra kell sántit.

Nézünk szerte! Nyomorult falvakat látunk hazánkban, vármegyékben, hol a községbirónak a kek mandija a legtekintélyesebb kabát az egész utcaszél!, és az ilyen községnek is van olvasó-egylete, nálunk negy-ötfele hivatal, ügyvédj kar, kereskedők, vagyonuk és befolyásukra büszke polgárok: és itt kellene szegényszemre bukni egy oly egyesületnek, a melynek fennállása életszükség, fenntartása becsületbeli kötelesség! Maradjunk 10-en 15-en, hozzunk kétszerte nagyobb áldozatot az eddigénél, de azzal a büszke öntudattal, hogy a bukás okozta szegényben nem kényszerültünk a kicsinyes érdekében kilepökökkel osztályosak lenni!! — Ha az alapszabályokban van a hiba, vessük el azokat vagy változtassuk meg, ha bennünk emberekben rejtőzik az élehetatlenségnek csirája, tépjük ki azt, változzunk meg mi magunk és kezdjünk komolyan gondot fordítani ne csak arra, a mit megszűnik és megiszunk, hanem arra is, a mi bennünket mint

Naj sze pogrozi, ali szi naj nede vecs casine?

Eden veliki znaneniti gyűlés bode denésnyi den v-Szoboti derzsani v-casine meszti, steri gyűlés de gorpozviani ober toga szkoncsávati, jeji naj zsvié na duzse v-Szoboti estenyá drűstvo, ali naj vöpojev, ka kotrig nojez, more gorhenyati?

On den, vu steroim sze Szoboc-ke Casine gorhenanye vö povej, edna nezbrizana szramnoszti kerpa osztáne vu dzseti lejtaj boduc-saj szobocskoj historii, stere escse te kszénics priduce vuñke bode na tou opominála, ka bilou edno vrejmen, gda je med ednoga czeologa járása 45 jezer dús, i med ednoga várasa 2000 dús sze je nej najslo 30 ládi, ki bi znanl zarazmeti i gor prijeti tou, ka zdajsi te nájprosztejsi cslovik zarazmi, ka náimre szamo tak naprej lehko pridemo, esi nase moesi vkap prikapesimo, esi sze edna na drűgoga naszlovni, ka szmo szamo tak vrejdi kaj, esi vszako priliko zgrábimo, vu steroj pouleg szvoje premouesi, vu vucsenoszti szobé vszgdár vise i vise zdignemo.

Dvanajset lejt je pretekelo ober nasi gláv, gda szo v-Szoboti ti razmeti, ti plemenitejsi tou Casino gor posztavili; od dvanajset lejt, te rodjenoga deteta premlisávati szí zán, naprejdejnya potrejb-csino je mogoesen zarazmiti zná, od dvanajset lejt sze je domovine i czejloga szvejta vszaki tao vu rázumnoszti vu taksem mertliki naprej prisao, ka onoga potrejbcsino zarazmiti i obcsáviti zná, od dvanajset lejt sze je te nájpozadnjejsi mesterszki deties zagvúsaní vesino od toga, ka je te cslovik jáko szlab teda, esi zsitka potrejbcsinam zoucsi jedini sztoj, i v-tom znujni sze pascsi pouleg szvoje premouesi drűstva szprávlati. — Szobocsanzi szami, ki eden drűgoga íbbimo járasa nájprednyejem meszti, gda sze okouli nász 45 jezer dús gible, — szamo mi zatajimo ono pravico, ka je priszoboben te naj prosztejsi cslovik zarazmiti? Mi szami sze dopúsztimo po cze- lom országi na milúvanye?

Nej priateľe! tou, esi zsvié vu nami níkaj vecs od nájprosztejsé iszkrice, — tou nemoremo dopúsztiti!

Tak dabi esúo to tozso: nej szmo mi zroki, ti cseszniczi zakoj szo zamúldi drűstva dugoványa, —

zakoj szo nej bole gor glédali, na one persone vónaverzeme penez notri pobéranye, na drűstvo szpelávanye! Ne szondi, ka sze ne oszoudis! ár poprek lehko níczamo one recsi, ka „riba od gláve vnyusa“, eti tou nemore meszto nájti, náimre záto nej, esi szi nazáj zmszilmo, ka szmo sze vecs lejt predszejukan, notúrása i t. nadale szkoro z vouzsom mogli loviti; esi vu kotricaj zsvié rázumo obcsá- tejnje vu onom táli, ka edna vögzske vögzske estenyánice drűstvo rázuma naprejdejnye naprejpomága, ka estenyánice drűstvo iszín- szko vrejloszt dávi. Szoboti, stera je eti pri konci Stájeca zagrajena szamo od Boga nej, — teda nemore za zrok imevúvati níkoga, teda ta dobra pamet tou tanácséje, osztavmo jo i posztavmo szami szobé za gresnika! Pred stiram lejt je tou drűstvo 54 kotrig ali szi per- son melo, denésnyi dén je vu toj gródi komaj dvajszeti osztalo; poglednimo nazáj oni, ki szo za máli zrovok etoga drűstva vsztopilni, naj szi zmsziljo, ka oni edno hasznovito drűstvo pogrozijo — i naj szpoznajo, ka onoga spota vu pográjsyani sztojces, ali escse czejloj Szobocskoga közönséga szpoznanya stemplin, vu pervom redi na oni eselo moremo vdariti.

Poglednimo na vsze kraje! Nevolve vesznicze vidimo vu domo- vini, vu nasem vármegyövi, gda toga veskoga ríhtaró szivi pruszlek te naj prednyejsi kabát czejlo vihezo, i escse etakse vész má estenya drűstvo, prímasz pa petere fele cseszniczeke, fiskáliske, tereszé pre- bivoj i vuvszemlái dohri pórgarje, i eti bi sze na szramnoszti moglo pogroziti ednomi táksemi drűstvi, stero je potrejbno za zsitka gor- derzsánya volo i postenyá dzusnoszti volo. Csi v-alapszabályi kaksza krivice jeszte, zaverzemo ono, i meszto nyé drűgo deumo, esi vu nami prebiva gorsztanénya kaksza klicza, vö szébe zseszamo ono, osz- novmo sze szami i zacsnimó szkrb noszti nej szamo na tou, ka po- jejno i szpijemo, nego na tou fúdi ka nász obúdjávati na eden na drűgoga pomocs gledoucs, ka nász vu rázumi i dšnovesztí naprej- pomore. Denésnyi gyűlés esi Casine pogrozíelszto mogao vöpovedati, szramnoszti kerpa osztáne na nász gledoucs vu czejloim vármegyövi i országi.

egy egymás segélyére utalt szűkkörű társadalom tagjait feleml, ami értelmileg és lelkileg nemesít.

A mai közvilágás ha a casing felbomlását lesz kénytelen kimondani, szegényfolt lesz rajtunk az egész vármegye, az egész ország előtt!

A népkönyvtárak és népolvasmányok.

A gyermek iskolatárája ideje alatt rászokik a könyvtár szebbnél-szebb darabjainak olvasgatására által a jó könyvek szeretetére. A könyvek, a könyvtár iránt bizonyos tisztelet támad benne, mivel mintegy jutalmul, elismerésül kapta ki a jó könyveket. Ha elvégezte iskolait, akkor is meg lesz neki engrede, hogy el-el járjon az iskolába egy-egy jó könyvért, melyet a tanító szivesen kölcsönöz a népkönyvtárból. E szerint az elemi első osztálytól egész a sirig, folyton nyitva áll az iskola mellett szervezett népkönyvtár mindenki előtt. E könyvtár a műveltség, a haladás tüzhelye, éltető forrása lesz. A nép általa a legjellegesebb művekhez ingyen jut, s ekként megköveteli, megszereti az irodalmat. Lelki szeméi felnyitnak, becserezte feltámad, hogy önére jöjjön is támogatssa a nemzeti irodalmat és művészeteket. Az egyes emberek is fognak pénzét adni könyvekre, a jobb módok nemes életfeladatnak (ambíciójuknak) tekintik, hogy jó művekből ő is állíthassanak családi szentélyükben egy kis könyvtárt.

Semmi se nem látszik azért sürgösebbnek, mint hogy a népiskolákban felállítsuk a népkönyvtárakat. Az iskolahatóságok, a községi ügyek vezetői kövessenek el mindent, hogy a közhasznú intézmények minél előbb létesüljenek. Legyenek a néptanítók az ügy lelkes bajnokai, hiszen az ő népszerűségük, az ő tekintélyük növekedik azzal, ha a nép a népkönyvtár által egész életén át összekötésben marad az iskolával.

A népkönyvtárak felállítására nem oly óriási feladat, mint első tekintetre látszik. Mert csak a kezdet kezdetén kell átteni. Ha az első alap megvan, könnyű azon tovább fejleszteni az intézményt. Első alapját pedig kevés jó mű is elégleges. Alulírott már tizenhat év óta szerkeszték két folyóiratot a „Hasznos Műtárhát” és „Lanyok Lapját”. E folyóiratokkal már kezdtünk, majd nem két évvel ezelőtt ez volt a célom, hogy azokkal megkezdhetők legyenek az iskolai és népkönyvtárak alapjai. És csakugyan, e két lap tartalmán füzetei, a képek által tartított változatos olvasmányok, részben pótolnak minden egyéb könyvet. Úgy hogy kezdetben valóban elégleges e két folyóirat megrendelése. Ezek szép füzetei a gyermekek haza hordják s ott honn a szülők is elolvassák. E két lap megrendelése pedig igazán oly csekély, hogy nincs az az iskola, ahol a lelkes tanító, iskolahatóság azt ne áldozhatná, ha az akarat és jó szándék megvolna. Ezen az első alapon megindultak aztán a további munka. A megelőző két lap füzeteihez részint ajándékos, részint szerzés által könnyű újabb és újabb műveket esatolni, s pár év alatt meg van a könyvtár.

Csak kezdeni kell!
A kezdésre legalkalmasabb a téli időszak. Űljenek össze; beszéljék meg a dolgot a községek, az iskolák irányadó férfai, és mítsé habozva létesítsék a hasznos intézményt. Gondolják meg, hogy a nemzeti közművelődésügynek óriási szolgálat tételük azzal, ha a tizenhaterezeri népiskola mellett ugyannyi népkönyvtár szerveztetnek. És míbe kerülne ez? Igazán semmibe. A jobbak, a nemesebben gondolkodók kevés büszgósággal meg a tél folyamán felállíthatnak. Képezzék tehát ama jók, ama nemesen gondolkodók között beszélgetés tárgyát pár estén ama fenti kérdés, melytől már ny is teljesen meg van érve a megvalósításra. Trefort miniszter ur több rendeletben sürgette a népkönyvtárak megvalósítását; közelében a közművelődési egyesületek kongresszusán és azelőtt az országos tanítógyűlésen is szóba került, valamennyi egyházi hatóság foglalkozott vele s a dolog vége mindenütt a sürgősség az ezme meleg ajánlása.

Valósítsák meg tehát a kiknek nemes hivatásukhoz tartozik! ...

DOLINAY GYULA.

Előfizetési felhívás!

Lapunk a mai nappal negyedik évfolyamába lép. — Nem nagy idő, de mindenesetre elegendő arra, hogy az olvasóközönség megérthetlansége, valjon a czél, a melyet maga elé tűzött, iparkodott-e elérni, megközelíteni. Ittünk szerint nyugodt öntudattal nézhetünk a múltra vissza, mert ámbár szerény számon nem egyült bele döntőleg a nagy nemzetek országokat romboló politikájába, jóllehet nem valánk képek a tudományos világy figyelmét felkeltő nagy művek teremtői; de elérték azt, hogy a járás lakosságának, az ottasók egy része tanult valamint a hangyszorgalommal összegyűjtött sorokból, — tehát nem hiába élünk.

Köszöndésünk: az ídes magyarhaza szeretetének erősítése és fejlesztése és a megvilágosítás, hogy járassunk lakói vagyoni tekintetben csak egy melnek-calamára, ha értelmileg, ha erkölcsileg felebb emelkednek, előre haladnak; ez lesz a czél és az induk egyáltalán, a mely munkáinknak egy mint eddig, egy a jövőben is irányát ad. Természetes e hitelesítések mellett, hogy nyílt és férfias elleneségei, személyekre és körülményekre tekintet nélkül nyilvános bírálói leszünk mindannak, ami kitérőt érdemköl, a tapasztalat által igazolt és fenntebb kifejezett meggyőződésünkkel ellenzik.

Kérjük bizalommal mindazokat, kik nézetünket osztják: néhiz munkáinkban támogassanak. A „Muraszombat és vidéke” szerkesztője.

Körjegyzők és község elöljárók különös figyelmébe!

Emlékezzünk még, hogy két évvel előbb mily nehézzé esett a járás legtöbb községének a tenyészbírák beszerzése, s ennek dacára a tisztavári tenyészállatok a legtöbb helyen most is hiányzanak. — A miniszterium most alkalmat nyújt a községeknek, melyek kellő időben észak élni tudnak, hogy a legutányosabb áron szerzhessék be a tenyészállataikat. Ezek nem mulasszák el a körjegyzők a tenyészállat megszerzésére kényszerített községük kellő időben figyelmzetését és felvilágosítását.

El ne felejtsek a gazdák, hogy azon szarvasmarhák csak hibátlan és erőteljes bika után lehet nevelni! Azon községek, amelyeknek tenyészbírákra szükségük van, ez iránti kérévényeket 50 kron bérnyelggel ellátva és a földművelési miniszteriumhoz ezimre, február hó 15-ig tartoznak a szolgálóriság utján beküldeni. A kiosztás április 15-ke után történik.

Egy-egy bika ára legelőbb 160 ft lesz, s ezen árt a községek másfél év alatt, három egyenlő részletben tartoznak megfizetni, sőt oly községek, amelyeknek községnyomán niesen a szolgálóriság által pártolólag feltérszesztendő és indokolt kérelmükre azok kedvezményben is részesítettek, hogy a bika ingyen, esután csak a rendes eltartás és gonozás költségei mellett használatra adatik ki. Ugyanily feltételek mellett egy-egy tenyészbika kiadásáért nemcsak egész községek, hanem egyes gazdák is folyamodhatnak.

Ezzel kapcsolatban tudomásra hozzuk, hogy a muraszombati gazda-

Lüdsztva knigárnice i lüdsztva ostenya.

(Konecz.)

To dejte, dokes v soulo hodu, v ononi czajti sze navesi na lepsi i lepsi knig estenyi i oni lübeznost. Prouti knigam prouti knigárniceam potenyé szkázánye sze obüdi vu nyem záto, ka je ona kak eden senk kak eden najem doubu vü te dobre knige. Csi je soulo pohodnyje opravo, teda sze nyemi tüdi dopüsti, ka naj veskrát pride vu soule po edne dobre knige stere nyemi vucsit-l rad ponüdi z-knigárnice. Ponleg toga od prvoga klasusa mao do groba vsizgrad odprejta sztoji pouleg soule ta knigárnice za ednoga vszkázoga. Ta knigárnice je va vesenyje, na naprej-jdnye edno odvnyese i vretina bode za nyega. To lüdsztvo k-tim naj modrejsim knigam pride keseki, i tak volo dabi k-nyim i k-tim piszkom.

Düsevne ocsi sze nyemi odprejo, potüvanyje vrejnost sze obüdi, ka de szejve mouci tüdi naprej pomágo ona. Ti poszebni lüdjé bodo tüdi penze za knige vödváli, ti präno-nejsi za gordánye drzali bodo, ka z-dobri deji naj oni tüdi ednook edno malo knigárnice more gorpozstaviti.

Nika je tak najbole potrejno kak vu soláj edno knigárniceo gorpozstaviti.

Soule naprejhdöcsi, veski poglavárje naj dopneszje vsze, ka sze naj hasznovite drüstva kak naj vrke gorpozstavijo. Naj bodo solzki vucitelje toga verni vojniké, vem nyihovo opónánye nyihova eseszt sze ponávla sztem, esi sze to lüdsztvo toga knig knigárnice va ezjeom nyihovo sztki vküp zvézana osztan-soulov.

Knig knigárnice gorpozstaványe je nej tak veliko gordánye kak sze zpravá viditi dá, ár szamo pri zasétki zasétki terbej prekszpádnöti. Csi sze jeszte te prvi fundamentom, nálézi je teda nadale czampratí to d-fo. Pervoni fundamentom je pa melo doboga djányá zadosza. Oszpodi pod piszani sze od sesztánszi l-jeit mao brodim dvojelefe tákse hasznovito piszanye „to hasznovito vesziszot i deklin piszka”. Z-étim piszanyem sze vu zasétki szkoro pred dvei desztin pred tem toga pa tou bio moj czil, ka z-onimi naj podvrseni bodo solzki i knigárnice fundamentom. I rávno te dvoje doubi knizszéve, veses kepvó prominnyavanyi estenyá sztala dopneszje vsze, vsze one knige. Tak ka vu zasétki je popolnoma zadosza tou dvoje felé piszanye z-rendelüványe. Vu piszanye deza domou odnesz, domá ti sztariszi je prestejo. Toga piszanye z-rendelüványe je pozitívni tak malo, ka nega te soule gde te dívevni vucitel soule naprej hdöcsi tou nebi aldávai pineszti dati esi ta vola i ukávanje bi bitou. Po tom prvom fundamentom lehko ide dale to delo. Te dvoje knigan sztala keseki sztala po szkórlejnöti de lehko nove va nove knige szpravlati, i za eden pár let bodo te knigárnice.

Szamo zasétni terbej!

Na zasétket je najprávravsje to zimsko vrejmen. Naj szí vküp szédo, naj szí vesziczna dogoszjo solzki predszo-dniki i nikaj naj namüdjö i naj gorpozstavijo to hasznovito drüstvo. Szí szí zmiszloj, ka nemzta vesénya naprej idejnyí velika duznost sze szpuni sztem, esi sze ponleg sesztánszjet jezter soul rávno tolgo knigá niezov gorpozstaviti. I ka bi tou kostalo? Zasztsno nikaj! Ti hogsi ki szí dobro miszloj zmalim trüdom vrednoj zimi lehko gorpozstavijo. Naj szí tak zmiszloj oni dobrot oni nemski miszoo mel zveszaványem ono delo pa pár vécztaj nej opitánye steio je sze tak dozorojno na dopnesznye. Trefort miniszter vu sztoji veszete-rendelätj zo opominali knigárnice gor pozstavlyane, naj obszlednyin va közmüvelödsza drüstva kongresszusá, i präntenoga na vuciteljev országom gyülejsi je vu rejes prislo, i vsze fele czérkevane oblaszti zo szí od toga z-gnesavali i konecz je vsze-povszad tou bio, ka sze tou kak náiprve dopneszje.

Naj tak dopneszje tou, ki szo na tou z-duz-nosztí z-nemeskim tálom pozváni.

DOLINAY GYULA.

Naprejplacitelsztva gorpozványe!

Novine nase deisnyje strtova letu tekáj dnusz sztopiyo. Tou je nej dugó vrejmen, ali zadosza na tou, ka nasi post, estenyári naj pregrátujö, jeli je on czil, steroza szmo szí pred szebe posztaviti, jeli sze je poposzo zaduvalno esüiti. Pouleg uszeja miszlejnye z-mirovniim tálom lehko nazáj poglednimo na ta preminonosa, esi bár szo sze navesi nej dotikle z-országokni politikáni, lehko szmo nej büli prävratí toga mudozja szváj miszoo predvöti, velko delo dopneszti; ali düjü szto tou, ka toga jársna mesztanzesjari i estenyávor eden tou sze je návesz z-onogja, stera je tak vküp noseno, kik mrati noszijo szvoje nuküpi, — tak szmo nej zabszotom sziveli.

Közöske szladke domozine; szladke rojerszke domozina libézni mosz-nesje grátánye i ruzszjéctánye i ono zapovoldjnyé, ka toga jársna mesztanzesjare na vrednost gledone do szamo tak naprej potüvái, ali na opónánye gledone do vöse i naprej szí: tou bode czil i jeldni zrok, — stera delavnost tak kak do szega mao po elemtoga de nam poukázitel.

Z-vüpapozasztvoj prozimo sze ona, ki szí vussem miszlejnyí táloj: v-tóm zsmetnom deli naj nász pomágoj. „Muraszombat és vidéke” brodnik.

Notárusan ino veski poglaváron vu pazko.

Poumlimo esese, ka pred dvóna letoma, kak je zsmetno szpadnolo naj veses veszicznam bíké notri szpravlyane, ino prouti tomi esese na doszta mesztáj eziszte pléniéna itak faljjo. Miniszterum zdaj prijliko dájo veszicznam, steri pri dobren czajti szpameto do znati oditi, ka v-najfalejsen ezjini notri szpraviti do mogli bíké szamo naj notáruske no zamüdjöi potrejne veszicznam szponemek dati.

Naj vertovje v-pozabijo, ka lejpo máro szamo od mosnoga ino brezi falinge sztoeszegea bíké lejko eskájjo ino povajjo. One vesziczne sterin szo bikonjje potrejni, na té sztran proszony mozejo dati szpijszati na tou 50 kron, stempela djáni ino „földmüvelési miniszterium” do február mejszeczsa 15-toga dneva po politiszkoj biovizjii pouti notri posztati. Vö talánye po april 15-tin bode.

Eduoga bíké ezjeja do naj vékse 160 ránski bode ino tou vesziczne stere szvoje vesziczne dosztájanye vrejnost néjnajo, od biovizjje sztráini gor poszkon proszony ino naprej idejnye májo ka bíké keseki, szamo toga po szkrbi ino redona mozejo meti, sze nyin na növ vö dá. rávnok táksega bíké nej szamo vesziczne nega jedjiny vérványe tüdi lejko dobjo.

V-tou vesziczna na zntéve dámo, ka szobozsca vszértva drüszdába sze onim veszicznam ali pa jedjinyim, steri táksega bíké meti vesziczno, 10 ránski pomoucsi na leto dá, za steroza volo vöplaszlo szgidár v-gyveszen morejko sztopájjo napraviti pri szobozschoj drüsviti, stera tou vö plácsa.

Domácsi i zvsznszki glászti.

— Vszé veszikin rihtaran nazványe sze dá, ka za toga ezila volo, ka naj naprejhdöcsi veski poglavárje tem leszej k-nasim novinam pride, ka do szí je dáli noszti, onim szo **od 1888. leta mao szamo za 2 ft dávalo bode.** „Muraszombat és vidéke” vödvár.

— Na novo leto pouleg nászta va szobozschoj czérvki pred malimi fárniki bosza szlúzisa vu vögrszkom jezaki tüdi obdrzána bila. — Goszpon

sági egyesület mindazon községnek avagy egyesének, kik ily bikát beszerlések, évi 10 frt segélyt biztosít, aminek kitalányozása iránti lépések mindig öszszel tenődnek meg az adományozó egyesületnél Muraszombataban.

Helyi és vidéki hírek.

— Községbírának tudomásul! Azon célból, hogy lapunkhoz a községbíróság könnyebben hozzájuthasson, tudomásra hozzuk, miszerint **1888. évtől kezdve a községi bírák 3 frt helyett 2 frt előfizetési díjat fizethetnek.**

— Muraszombati és vidék* kiadói hírei.
— Új év napján a szokásos magyar isteni tisztelet a hívők eskély részvétel mellett lezár a murászombati templomban megtartva. Pedig a Kollár Páter helybeli kaplan által elmondott magyar szent beszéd, mind az előadás, mind a tartalom tekintetében ritkítottá parjadt. — Különösen épülhetett minden magyar érzelmi ember, midőn a kaplan ur az örökke váio Istenség szükségos tiszteletének felegetése után végül a háza szeretetének becseré és erkölcsi értékeire áttért, a többek között meglepő ártésszel hangoztatta a költő ismeretes szavait, e nagy világon e kívül nincsen számóra hely, addjon vagy verjen sorosze, itt elmond halnod kell * Anyul méltó dicsérettel emlékeznünk meg az egyházi férfiak, aki a szócsekon ily módon valjha legfőbb mesterének ígít „adójátok meg az Istennek, aki az Istené és a császáruk és a császárré” vagyis hogy szorosított első sorban az Isten és azután hazátokat, ep oly megbotrunkozva kell megemlékeznünk a hívek azon részről, akiknek kedvéért tartatik a magyar szent beszéd, s azon meg nem jelentek. Higgyetek el nem hiányzott am ottan annyira okos ember, aki valamit nem tanulhatott volna a hallottakból. Csupán negyzer van alkalmunk évenként magyar szent beszédet hallhatni: új évkor, húsvétkor, pünkösdkor és István király napján; aki ilyenkor elmarad, nemcsak mint katolikus ember mulasztja el kötelességét, de rossz hazafimk mutatja magát, mert nálunk a magyar isteni tisztelet fenntartása nem csupan valfais, hanem egyuttal hazafias kötelesség.

— Tekintetes szerkesztő ur! A legutóbbi lapjában olvastuk, hogy méltóságos Gróf Széchenyi Tivadar országos képviselő urunk Muszaya községnek az iskola javításai költségeivel 100 fittal járult hozzá, most ismét deszkévelé bátor vagyok tudomására hozni. Tek. szerkesztő urnak, hogy a nevezett honatyák Battyánd (előbb Pucizek) község houlitának egy gazdagon piperezott karacsnyát szerzett; tudnillik a körtérhek könyveiből elviselese tekintetében kieszakózlóvan a nagyméltóságú földmivels., ipar és kereskedelmi m. k. miniszteriummal Battyánd községnek eddig szante általa évenként július 10 és szeptember 10-én szerzett országos vasárkon kívül még két és pedig évenként január 15. és november 10-én tartandó új országos vásárt. Mind a negy országos vásárt tehát huanytank érdemének ruhadjuk, melyért a község és vidéke nevében hálás köszönetemet nyilváníthatom, mit is kerek beeres lapjában közölteim. Battyánd, 1888. január 5-én.

Csapolyics Ferencz, körjegyző.

— Mennyi vagyon van a veszprémi püspökségnek?
 Boldogul Kovács Zsigmond veszprémi püspök halálakor tudvalevőleg a veszprémi püspökségnek igen sok adóssága maradt fenn, ugy annyira hogy a miniszterium szükségeseim látta mindaddig beavatkozni a vagyon kezelésébe, míg az adósságok törlesztve nem lesznek. — Benez Ferencz miniszteri biztos lett kiküldve az egész vagyon leltározása végett; ez már bejertesztette jelentését a miniszteriumhoz, mely szerint a veszprémi püspökség vagyonát all kieszakóbb követelésekben 461 ezer 429 frt. földbirtokokban, és pedig szántóföld 21 ezer 388 hold, heleség 554 hold, rét 4243 hold, szőlő és gyümölcsös 16 hold, legelő 6746 hold, erdő 35 ezer 497 hold, nasdas 43 hold, haszonvetetlen 240 hold, összesen 63 ezer 735 hold. — Ezen felül van a burzart, az asztali, konyhai és gazdasági felszerelés.

— Csáktornya város hatóságának rendelkezése értelmében az utcazi lámpák általában a következő időkben kell meggyújtani és egetni: november, december és január hónapokban esti 6 óratól éj 12 óráig, május, június és július hónapokban este 9-10 12 óráig, augusztus, szeptember és október hónapokban esti 8-10 12 óráig, Mondannak sem kell, hogy ez észszerűbb szabály a miénkél, amely röviden abban összepontosul, ha a kalendáriumban holdvilág van, akkor felesleges, ha nincs, akkor ugy is hiaba, így hát gyújtja meg a baktér, mikor neki tetszik.

— Hymen-hír. Német-Ujvári Gróf Battyány Arthur, es. kir. kamarás, Vas megye örökös főispánja, Rakácsán birtokosa, ezenmle tudatja leánya Német-Ujvári Battyány Georgina Grófnő leendő egybekelését mélt. Guyard Saint-Julien-Wallsee Kelemen Gróffól, Also-Ausztria örökös sölánymszestere, es. kir. kamarás, a magas Maltai lovagrend tiszt. lovagja és Kufsteiner kir. kapitány — mélt. Guyard Saint-Julien-Wallsee Ferencz Gróf — Also-Ausztria főloványmszestere, Wolfsegert birtokosa — és hold. Saint-Julien-Wallsee Leokádia Grófnő, szül. Prinsztein-sz Grófnő által. Az egybekelés é. é. január hó 7-én a graeci városi plébánia templomban fog történni. Grácz 1888. év január havában.

— Fényes rehabilitáció. Tudvalevő, hogy Zellerin Mitrás az ország egyik legelő közből gyarorta, udvari szállító, a koromás anyai érdemkereszt tulajdonosa és a Ferencz József rend lovaga ellen egyik elbocsátott hivatalnokba beszobál hamis feleletet tett olykén, hogy azt állította, miképen ez előrangú cég a kormányt a megrendelésére eszköztől munkálatoktól megrovította. E feleletet folytan magindított elővizsgálat következtében azonban a m. kir. büntető törvényssék é. hó 12-én költ 11135 szími végzésével a további eljárás a cég ellen beszüntete, mert az elővizsgálat folyamán minden kétséget kizárólag kiderült, hogy az egész hamis vád rosszakaratlan boszú kifolyása és minden részében alapatlan. E végzés indoklása kintem, hogy a helyszíni, valóság és köztársasági és pénzügyi miniszteriumok által a hamis vádban említett helyeken, így többek közt a klinikánál a Hercules fűerdőben, a nemzeti színházban, az operaházban s. h. eszköztől alapos helyszíni vizsgálat kiderítette, hogy e végzést által az említett helyeken végzett nagyobb szabású víz- és légszuszektató, fűrdő és vízmeleg berendezési munkálatok kifogástalanok és teljesen megfelelnek a szerződési feltételeknek. — Hazánk e diszes és nagy szabású ipartelepek ily fényes rehabilitációján minden jó hazasi csak örülhet.

— Nehány sz Hoff Janos malata-kivonat készítményeiről. Ezzé fővárosi könyvnyomtatás, udvari szállító, a koromás anyai érdemkereszt tulajdonosa és a Ferencz József rend lovaga ellen egyik elbocsátott hivatalnokba beszobál hamis feleletet tett olykén, hogy azt állította, miképen ez előrangú cég a kormányt a megrendelésére eszköztől munkálatoktól megrovította. E feleletet folytan magindított elővizsgálat következtében azonban a m. kir. büntető törvényssék é. hó 12-én költ 11135 szími végzésével a további eljárás a cég ellen beszüntete, mert az elővizsgálat folyamán minden kétséget kizárólag kiderült, hogy az egész hamis vád rosszakaratlan boszú kifolyása és minden részében alapatlan. E végzés indoklása kintem, hogy a helyszíni, valóság és köztársasági és pénzügyi miniszteriumok által a hamis vádban említett helyeken, így többek közt a klinikánál a Hercules fűerdőben, a nemzeti színházban, az operaházban s. h. eszköztől alapos helyszíni vizsgálat kiderítette, hogy e végzést által az említett helyeken végzett nagyobb szabású víz- és légszuszektató, fűrdő és vízmeleg berendezési munkálatok kifogástalanok és teljesen megfelelnek a szerződési feltételeknek. — Hazánk e diszes és nagy szabású ipartelepek ily fényes rehabilitációján minden jó hazasi csak örülhet.

— Nehány sz Hoff Janos malata-kivonat készítményeiről. Ezzé fővárosi könyvnyomtatás, udvari szállító, a koromás anyai érdemkereszt tulajdonosa és a Ferencz József rend lovaga ellen egyik elbocsátott hivatalnokba beszobál hamis feleletet tett olykén, hogy azt állította, miképen ez előrangú cég a kormányt a megrendelésére eszköztől munkálatoktól megrovította. E feleletet folytan magindított elővizsgálat következtében azonban a m. kir. büntető törvényssék é. hó 12-én költ 11135 szími végzésével a további eljárás a cég ellen beszüntete, mert az elővizsgálat folyamán minden kétséget kizárólag kiderült, hogy az egész hamis vád rosszakaratlan boszú kifolyása és minden részében alapatlan. E végzés indoklása kintem, hogy a helyszíni, valóság és köztársasági és pénzügyi miniszteriumok által a hamis vádban említett helyeken, így többek közt a klinikánál a Hercules fűerdőben, a nemzeti színházban, az operaházban s. h. eszköztől alapos helyszíni vizsgálat kiderítette, hogy e végzést által az említett helyeken végzett nagyobb szabású víz- és légszuszektató, fűrdő és vízmeleg berendezési munkálatok kifogástalanok és teljesen megfelelnek a szerződési feltételeknek. — Hazánk e diszes és nagy szabású ipartelepek ily fényes rehabilitációján minden jó hazasi csak örülhet.

Kollár Peter kaplan szo to vögzsko predgo derzsalí, i to odnyí napredjáno je vszem táli hvale vrejdnio bilou i rekto sze taksega par najde. Lehko sze je gor podgiao vszaki vo mo vögzsesnio prebiva, gda szo te goszon kaplan na toga vsz: etoga Bogá bivostí sze zaválí, í naslednje domovine lübtzen vrejdnosti sze spominoli meo vöngrúzí z-vrejdnio szrdcom naprej prímesli modroga brodnika ono zúáne riesi „na etom velikom szvejtí zvún nyé nemas meszta, tí te naj aldije ali biesije sorsa rouka, tí zsvetí mrejtí mores.* Kák hvale vrejdnio sze spominolie z-toga zerkvengova mozsa, kí na predgarezi z-taksmio mondusom valdjíjioe najvísnesjeova mestra szvede riese „dajto Bogi ká je Bzise, í ezasari ká je ezaszarov*, ali szí lübté v-privom rédi toga Bogá potom pa to domovino, ravno tak z-burkava sze momero szpomenoli od oní farmúkov, za steri volo je drzsaná to vögzška szveda predga, stero szo nej prisli posülatiz. Vörite meni nej je falio odnut tak moder eslovik, steri bi sze nej ká náveso, zít vöpovedimani szvetí rejez: Priliko szamo mámo vszako leto strikírítí zvön vögzskom jeziki szvede riesi esítí, na novno l-bto, na vízenskio, na risazosko nedelo í na szvetoga Stevan kráha dno; ká te vö oztáne nej szamo kák katolicesnazski eslovik zamídi szvojo dúzsnoszt, nego sze esese za lagojeva domovinesara skazsúje, ár je prinaz ta vögzška predga ali szí takse bozse szübtse drzsanje nej szamo potrebjno nego domovínszka dúzsnoszt túdi.

— Plemeutí rednik! Najsiednyí brojtí nyíhívo novia szmo eszeli ká je vsziko plemeutí Gróf Széchenyi Tivadar nas követ, Muszaya solé vö poprávlánya szroskam na pomones 100 frt v-pejzezi sztopulí vezdjí pa mámo sze szymíni gázivno hválítí, kák szo te nas országosi ocsa Battyánd (Pucizek) vsziesze szbom domovine kájo lejjo koledno drejvo posülatí, vu tom glászi kák szo obor 2 orszascki sznyov esese djvoj novíve sznyoe orszascko szpravlí, í tak Battyánd (Pucizek) vszieszeja za volo vszki dúes leje psasúvanye 4 orszascki sznyo ma, stero bodo január 15-ig július 10-ig, szept. 10. í november 10-ig odbrzavanya. Vszé eta mámo nasími orszasckem ocsi zaválítí, stero zahvalnoszt právim v-nyíhívo vrejdní novinaj zlozítí, Battyánd, 1888. január 5-én. Csapolyics Ferencz, notárius.

— Kóliko vrejdnosti má püspök Veszprémi? Kák je zúáno gda zvó Kovács Zsigmond veszprémszki püspök merli, ta veszprémszka püspökja je preveos doszta dúgá mejtí í tolko, ká je miniszterium za potrebjno prevido ravnitelstvo prójtí vezjí, dokese sze dugujeje ne plásajo. — Benez Ferencz miniszterszki biztos szo na saezingí í vrejdností vkiópsiszanya volo vö posülni bilij, on szvo szvoj jeitensz sze k-miniszteriumi notri posülatí, poleg steroza veszprémszka püspökja ma gotoví pejeze terjátí 461 jezer 419 frt, grúnta náimre oráje zeimé 16 jezer 388 plügov, fundeske zeimé 554 plügov, travukov 4243 plügov, gorze í gda szadoveno drejve sztojí 21 plügov, pasúka 6746 plügov, lojá 35 jezer 497 plügov, igriesnyeka 43 plügov, ká je nej za nejze 240 plügov, vsznanvíkipe 63 jezer 735 plügov. Zvún toga v-nízsjí pohívstvo, sztolna, kíunyszka í vszerva skér.

— Csakozhóga városa ravnitelstvo je dokonesalo, ká szte tam vu vilczaj budonesi lampaske etak moroje vuzsagí í goroti: novembra, decembra mo január mejszezta sze veszér ob 6 vöri moroje vuzsagí í do 12 vöre goroti, május, június í július mejszezta od 9 do 12, augusztus, szept. í október mejszezti od 8 vöre do 12 vöre. Praviti núm nanes nej terbej, ká je té rád bogsi od nasaga, stero sze tak prestima, esi v-kalendarium mejszez szvejtí teda je nej potrebjno, esi nega, tak je tak zaobstom, tak je naj vszúge te baktér, gda sze nyemí vídi.

— A vadászok táparaucsolata. 1. Ne löjy olyan tavólságra, a melynél biztosan nem veheted, hogy találod. 2. Lövésre mindig megfelelő töltyéni használj s bizonytalan lövést ne közezkézzás. 3. A lerötített vadat kizás nélkül és vadászhoz illően öld meg. 4. A meglőtt vadat keresd szorgalmasan, míg meg nem találod 5. Vadat neki roháni kutyakkal sohasse vadászál. 6. Nyereséget egy a vadasztal, mint kutyaid idomításánál, kerítí j. 7. A vadadat se öld meg kizással. 8. Csak vadra és kartekony állatokra löj. 9. Fegyvered csak a vadászaton legyen meglőtve. 10. Ugy öltözökéj, hogy szomszédod elí a vadat el ne fúzd, és soha se löjy, ha nem tudod biztosan, hogy mi van előled.

— Bökös új lap. A lapokban eleve jelölt „Hazi Közlöny” első száma megjelent Aradon, Zaráy Odán szerkesztése alatt. Örömmel jelölök, ez új lapnak hozzáik is beklótított első számát, mely mind elegans külseje, mind becses tartalmával a legjobb benyomást gyakorolta ránk. Hogy nemyira érdekes és tanulságos é kitűnő lap, a gyakorlati életben különösen pedig a házi gazdálkodás anyagi hásszalal értekesítőhöz igazán praktikus közleményeivel, arról hald tanulságok magá a tartalom: Óriáló eredeti czikkék kiváló szakértekké tollalól: „Alküzöbntő a lap ezaljáról” stb. (Lásd a lap tartalmát!) ily gazdag s becses tartalommal é lap ez vevetél egész lexikonai fogja képezni a hasznos és praktikus ismereteknek, s mint ilyen, háztartásnál házi egyetm az ezalótlak olvasó használat szm szabada hiányozna, mert a házi gazdálkodási czikkjeivel, képeivel azszabos tudnivalóval, házi receptjeivel kellemese szorakoztatja, oktatja a háztartást s a ház asszonyt a háztartás és házi gazdálkodás legelőbbőlökben agában, addig, mind- ezekkel bi s biztos forrást nyújt az anyagi érdekek s jölet előmozdítására. Berendezése, gazdag és mindere kiterjedő anyaga szakavatott kezeire val. Szívünkön kívánjuk, hogy é praktikus lap, mint ez irányban egyetlen a magyar hírlapadomán terén, mentő szélesebb körben terjedjen el. Melegen ajánljuk t olvasóink figyelmébe. Előfizetési ára é kéthetenként megjelensé anyagok: egy évre 5 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 75 kr., mási is emnyi hasznos anyagok szemben nagyon olcsónk mondható. Ingyen mutatványssámok rendelkezésre állának.

Kimutatás

a muraszombati izraelita betegsegelözó és temetkezési egylet BEVETEL vagyoní állapotáról. KIADÁS

BEVETEL	AGY	AGY	AGY	KIADÁS
Pénztári készlet 1887 év végén	113	06	A rabbi urnak kezveletadások szolgálataért	15
Egyleti tagok által felveteli díjak fejében	132	30	Dz Czipott egyleti orvos urnak	25
Adakozások	68	71	Az egyleti szolgnak fizetése 1886-7. évre	33
Temetkezési díjak fejében	123	47	Az egyleti szolgnak fizetése 1886-7. évre	13
Egyleti tagok tagsági díjak fejében	21	68	A temetőkész befizetése	21
Temetőföld és egyleti álések használatra fejében	11	—	Szolgák tráni temetkezési kiadások	21
			Helyi szegények segélyezésére	37
			Inségsek	17
			Koporsókért	10
			Írudaszerek	1
			Biz. díj és nyomatványok	5
			Pénztári készlet 1887. év végén	289
	470	25		470

Grünbaum Márk sk., Schullhof Mór sk., Hirsch Herman sk., egyleti titkár, egyleti elnök, egylet pénztárnok.

— A muraszombati kir. bírószék 1887. évi ügyfoglalma.
 — Érkezett 4805. polg. 4630 tkkvi és 2949 bűntető beadvány, melyhez hozzávada a márt évől maradt 56 drbot. lett összesen 12384 drb, amelyből elintézték Augustiék Pongrácz kir. bíró 5127 drbot. Kovács Károly kir. aljárásbíró 4392 drbot. Sárly József kir. aljárásbíró 2308 drbot. Dr. Albert Aurél 557 drbot. Sárly József csak március 7-én kezdette működését, miután előbb a felső-nóri bírószágnál volt helyettesítve. Dr. Albert Aurél pedig csak október hóban lész kinevezve. Kerszotyelví beérkezett 493 drb, bűnt. tő feljelentés érkezett 409 drb, s ezen felül 68 drb büntévszáglat. A kisebb polg. peres ügyek íktatójába bevezetve lett 620 drb. Az év végén az összes

